

Az Ákr. alapvető rendelkezései.

Dr. Balogh-Békesi Nóra
egyetemi docens

NKE ÁKK Lőrinc Lajos Közigazgatási Jogi Intézet

Az előadás felépítése

- I. Az Ákr. felépítése**
- II. Az eljárás szakaszai**
- III. Alapelvek**
- IV. A törvény hatálya**

I. Az Ákr. felépítése

I. ALAPELVEK ÉS A TÖRVÉNY HATÁLYA

1. Alapelvek
2. A törvény hatálya
3. Eljárási képesség és képviselő
4. Az eljárási kötelezettség
5. Illetékesség
6. A hatáskör és az illetékesség vizsgálata
7. Hatásköri és illetékességi vita
8. Eljárás az illetékességi területen kívül

II. ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK

9. Nyelvhasználat

10. Kizárás

11. Megkeresés

12. A kapcsolattartás általános szabályai

13. Adatkezelés

14. Adatok zárt kezelése

15. A kiskorú, a cselekvőképtelen és a cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorú, valamint a fogyatékossgal élő személy eljárási védelme

16. A támogató

17. Betekintés az eljárás irataiba

III. FEJEZET

A KÉRELEMRE INDULÓ HATÓSÁGI ELJÁRÁS

18. A kérelem

19. Sommás eljárás és teljes eljárás

20. Hiánypótlás

21. A kapcsolódó eljárás

22. A kérelem visszautasítása

23. Az eljárás megszüntetése

**25. Az ügyintézési határidő és a
határidő**

számítása

26. Igazolási kérelem

27. A szakhatóság közreműködése

28. Idézés

29. Értesítés eljárási cselekményről

30. A tényállás tisztázása

31. Az ügyfél nyilatkozata

32. Irat

33. Tanú

34. Szemle

35. Szakértő

36. Tolmács

37. Tárgyalás

38. Egyezségi kísérlet

39. A bizonyítékok ismertetése az ügyféllel

**40. Az eljárás akadályozásának
következményei**

41. Az eljárási cselekmények rögzítése

IV. FEJEZET A HATÓSÁG DÖNTÉSEI

- 42. Határozat és végzés**
- 43. A hatóság döntésének véglegessége**
- 44. Az egyezség jóváhagyása**
- 45. Azonnali végrehajthatóság**
- 46. A döntés közlése**
- 47. A döntés kijavítása és kiegészítése**
- 48. Hatósági szerződés**

V. HATÓSÁGI BIZONYÍTVÁNY, IGAZOLVÁNY ÉS NYILVÁNTARTÁS

49. Közös szabályok

50. Hatósági bizonyítvány

51. Hatósági igazolvány

52. Hatósági nyilvántartás

VI. HATÓSÁGI ELLENŐRZÉS

53. Általános szabályok

54. A hatósági ellenőrzés lefolytatása

55. A hatósági ellenőrzés lezárása

VII. FEJEZET A HIVATALBÓLI ELJÁRÁS

56. Az ügyfél adatszolgáltatási kötelezettsége

VIII. FEJEZET AZ EGYES HATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEK KÜLÖNÖS SZABÁLYAI

57. Az ideiglenes intézkedés

58. Biztosítási intézkedések

59. Zár alá vétel és lefoglalás

**IX. FEJEZET
JOGORVOSLAT**

- 60. Közigazgatási per**
- 61. A döntés módosítása vagy visszavonása a keresetlevél alapján**
- 62. Fellebbezés**
- 63. A döntés módosítása vagy visszavonása**
- 64. Felügyeleti eljárás**
- 65. Ügyészi felhívás és fellépés**
- 66. Semmisség**

**X. FEJEZET
ELJÁRÁSI KÖLTSÉG, AZ
ELJÁRÁSI KÖLTSÉG
ELŐLEGEZÉSE ÉS VISELÉSE**

- 67. Az eljárási költségre vonatkozó általános szabályok**
- 68. Az eljárási költség viselése**
- 69. Az eljárási költség előlegezése**
- 70. Döntés az eljárási költség viseléséről**
- 71. Költségmentesség**

XI. FEJEZET VÉGREHAJTÁS

- 72. Végrehajtható döntések**
- 73. A végrehajtás elrendelése**
- 74. A végrehajtás foganatosítása**
- 75. Késedelmi pótlék**
- 76. A végrehajtás felfüggesztése**
- 77. A végrehajtás megszüntetése**
- 78. A végrehajtási jog elévülése**

XII. FEJEZET ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

- 79. Felhatalmazó rendelkezések**
- 80. Hatálybalépés**
- 81. Átmeneti rendelkezések**
- 82. A törvény hivatalos rövid megjelölése**

II. Az eljárás szakaszai

- Alapeljárás (első fokú eljárás)
- Jogorvoslati eljárás
- Végrehajtási eljárás

III. Alapelvek (általános jellemzők)

- Az alapelvek az alkotmányosságot az egyedi eljárásokban biztosítják;
- Tömör, rövid megfogalmazások, az eljárási kódex élén találhatóak;
- Segítik megismerni a törvényalkotó célját;
- Segítséget jelentenek a jogalkalmazás során, különösen akkor, ha egy tényállás tisztázásához nem áll rendelkezésre konkrét jogi norma;
- Jogi természetük kettős.

Alapelvek (alkotmányos összefüggések)

A közigazgatási hatósági eljárásokban – összhangban az Alaptörvény XXIV. és XXVIII. cikkével – az eljárás minden résztvevője a rá irányadó szabályoknak megfelelően és az eljárás minden szakaszában az e fejezetben meghatározott alapelvek és alapvető szabályok érvényre juttatásával jár el.

Az **alkotmányos szabályok** alapján alapelv a hatósági eljárásban:

- a részrehajlás nélküli, tisztességes és ésszerű határidőn belüli ügyintézés,
- a döntések indokolási kötelezettsége törvényben meghatározottak szerint,
- a hatóság által jogellenesen okozott kár megtérítése törvényben meghatározottak szerint (kárfelölősség elve),
- a jogorvoslathoz való jog.

Az Ákr.-ben rögzítésre került alapelvek egyrészt **a hatóság** másrészt az **ügyfél**, harmadrészt az **eljárás valamennyi résztvevője** oldaláról fogalmazódnak meg.

A hatóság tevékenységére vonatkozó alapelvek

- **jogszerűség (legalitás, törvényhez kötöttség) elve**

A szakszerűség, az egyszerűség, az ügyféllel való együttműködés és a jóhiszeműség, a törvény előtti egyenlőség és az egyenlő bánásmód követelményét megtartva indokolatlan megkülönböztetés és részrehajlás nélküli eljárás; a jogszabályban meghatározott határidőn belül, ésszerű időben történő eljárás.

- **hivatalbóliség (ex officio) elve**

Az eljárás szakaszaihoz igazodva: eljárás megindítása, alapeljárás, jogorvoslat;

- **hatékonyság elve**

Költségtakarékosság, az eljárás a lehető leggyorsabban lezárható legyen, fejlett technológiák alkalmazása; ua. korlát! Nem sérülhet a tá. tisztázása

Az ügyfélre vonatkozó alapelvek

- A nyilatkozattétel elve,
- A tájékoztatáshoz való jog,
- Az együttműködési kötelezettség,
- A jóhiszeműség elve,
- A bizalmi elv.

Az eljárás minden résztvevőjére vonatkozó elvek

- Az együttműködési kötelezettség,
- A jóhiszeműség elve,
- A bizalmi elv.

IV. A törvény hatálya

A jogszabály hatálya mutatja meg azt, hogy egy adott jogszabályt milyen körben kell alkalmazni, milyen életviszonyokra, személyekre, milyen területen és milyen időben.

Négyféle hatályt különböztetünk meg:

- a **tárgyi** hatályt,
- a **személyi** hatályt, (Ákr. esetén **szervi** hatály is)
- az **időbeli** hatályt és
- a **területi** hatályt.

Tárgyi hatály (hatósági ügy)

A hatóság eljárása során az **e törvény hatálya alá tartozó közigazgatási hatósági ügyben (a továbbiakban: ügy)** és a **hatósági ellenőrzés során e törvény rendelkezéseit alkalmazza.**

E törvény alkalmazásában **ügy** az, amelynek intézése során a hatóság döntésével

- az ügyfél jogát vagy kötelezettségét megállapítja,
- jogvitáját eldönti,
- jogsértését megállapítja,
- tényt, állapotot, adatot (a továbbiakban együtt: adat) igazol vagy nyilvántartást vezet, illetve
- az ezeket érintő döntését érvényesíti.

Tárgyi hatály

(általános és különös eljárási szabályok viszonya I.)

Kivett eljárások (az Ákr. hatálya nem terjed ki rájuk):

- a szabálysértési eljárás,
- a választási eljárás,
- a népszavazás kezdeményezése és a népszavazási eljárás,
- az adó-, valamint vámigazgatási eljárás,
- a menekültügyi és idegenrendészeti eljárás,
- az állampolgársági eljárás, kivéve az állampolgársági bizonyítvány kiadása,
- a versenyfelügyeleti eljárás,
- Magyar Nemzeti Bank hatósági eljárásai.

Tárgyi hatály

(általános és különös eljárási szabályok viszonya II.)

Az Ákr. a ténylegesen minden eljárásban közös szabályokat tartalmazza. A valóban általános szabályokon túl a szükséges sajátosságokat az **ágazati különös eljárási szabályok** tartalmazzák kiegészítő eljárási rendelkezésként.

Emellett ellensúlyként az Ákr. a saját magától való eltérést szűk körben engedi meg. Azaz az Ákr. szerint a hatósági eljárásokra vonatkozó jogszabályok e törvény rendelkezéseitől csak akkor térhetnek el, ha azt e törvény megengedi.

Szervi hatály (a hatóság fogalma)

Az Ákr. alkalmazásában **hatóság** az a szerv, szervezet vagy személy, amelyet (akit)

- törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben önkormányzati rendelet hatósági hatáskör gyakorlására jogosít fel vagy
- jogszabály hatósági hatáskör gyakorlására jelöl ki.

A hatóságtól a hatáskörébe tartozó ügy nem vonható el (**a hatáskörelvonás tilalma**).

Személyi hatály (ügyfél fogalma)

Az Ákr. 10. §-a szerint **ügyfél** az a természetes vagy jogi személy, egyéb szervezet,

- akinek (amelynek) jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti,
- akire (amelyre) nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz, vagy
- akit (amelyet) hatósági ellenőrzés alá vontak.

Törvény vagy kormányrendelet meghatározott ügyfajtában megállapíthatja azon személyek és szervezetek körét, akik (amelyek) a **jogszabály erejénél fogva ügyfélnek minősülnek.**

Ügyféli jogutódlás

Ha az ügy személyes jellege vagy a kötelezettség tartalma nem zárja ki, a **kieső ügyfél helyébe** a polgári jog szabályai szerinti jogutódja lép.

Ha az ügy tárgya **dologi jogot érint**, a kieső ügyfél helyébe az üggyel érintett dologi jog új jogosultja lép.

KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ
FIGYELMÜKET!

Balogh.Bekesi.Nora@uni-nke.hu

